

B A S I S S C H O O L

Pest- protocol

Herzien: oktober 2018

Inhoud

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding en doel	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel	3
2. Preventief pestbeleid	4
2.1 Het klimaat van de school	4
<i>Algemeen</i>	4
<i>Team</i>	4
<i>Ouders</i>	5
<i>Leerlingen</i>	5
2.2 Omgangsregels	5
<i>Schoolregels</i>	5
<i>Klassenregels groep 1/2</i>	6
<i>Klassenregels groep 3/4</i>	6
<i>Klassenregels groep 5/6</i>	6
<i>Klassenregels groep 7/8</i>	7
2.3 Beleid mobiele telefoons	7
2.4 Digitaal pesten	7
3. Indien er toch sprake is van pestgedrag?	8
3.1 De leerkracht (signaleren en aanpakken)	8
<i>Groepsniveau</i>	8
<i>Ouders</i>	8
3.2 De pester	8
<i>Algemeen</i>	8
<i>Begeleiding van de pester</i>	8
3.3 De gepeste leerlingen	9
<i>Algemeen</i>	9
<i>Begeleiding van de gepeste leerlingen</i>	9
3.4 De zwijgende middengroep	9
<i>Begeleiding van de zwijgende middengroep</i>	9
3.5 De ouders	9
<i>Ouders van gepeste leerlingen</i>	9
<i>Ouders van de pesters</i>	10
4. Stappenplan	11
<i>Stappenplan pestprotocol</i>	11
5. Evaluatie	13

1. Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Pesten is een veel voorkomend en niet makkelijk op te lossen probleem. Matthijsje heeft een plan van aanpak voor het voorkomen van pesten. Dit plan krijgt vorm in het bevorderen van een goed pedagogisch klimaat in de groepen en op school. Soms gebeurt dat met een methode voor sociaal-emotionele vorming, zoals Rots en Water. Belangrijker nog is dat wij in de dagelijkse praktijk voortdurend aandacht schenken aan een goed pedagogisch klimaat zonder dat we daarvoor een methode gebruiken. Matthijsje beschikt ook over een plan van aanpak voor het bestrijden van pesten.

Een definitie van pesten op school luidt als volgt:

“Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.”

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Als pesten voorkomt, willen we dat op onze school dan ook serieus aanpakken.

Wat doen we als school tegen pesten?

- De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, nemen leerkrachten duidelijk stelling.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak. Zie hiervoor punt 6 : stappenplan
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties. Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen het team: de Intern Begeleider. Matthijsje beschikt ook over een externe vertrouwenspersoon. Namen staan vermeld in de schoolgids.

1.2 Doel

Dit pestprotocol heeft als doel om alle leerlingen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan! *(Uit de ingevulde enquêtes hierover blijkt dit ook zo te zijn.)* We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor leerlingen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.

Het bevoegd gezag, de directeur, de leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

2. Preventief pestbeleid

2.1 Het klimaat van de school

Het pedagogisch klimaat op school is bij onze school sterk gericht op veiligheid en nabijheid. Op allerlei manieren werkt de school hieraan. Deze manier van werken is al een antipestprogramma op zich. In ons schoolplan staat veel over het klimaat en de (veilige) schoolomgeving:

Algemeen

“In de schoolomgeving kunnen kinderen een harmonieuze, brede en eigen ontplooiing doormaken waarbij ze zich ontwikkelen tot sociale en bewuste burgers.”

“We schenken veel aandacht aan het welbevinden van leerlingen, ouders en personeel.”

“Wij vinden een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden.”

“Wij vinden de sfeer waarin een leerling moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden.”

“In alle praktische uitwerkingen willen we op dezelfde manier ontdekken wat goed is voor ieder kind en ieder persoon in de school. Respect voor ieders eigen overtuiging hoort daar bij.”

“Ouders, leerkrachten, vrijwilligers en bestuursleden voelen zich thuis op Matthijsje.” Dit blijkt ook uit de enquêtes die regelmatig afgenomen zijn.

Team

“Door de gemeenschappelijk basis (grondslag) en veel onderling contact is er eenheid in het team.”

“We werken met kleine combinatiegroepen rond de 15 leerlingen. De leerkracht heeft daardoor met iedere leerling contact.”

We maken afspraken in alle groepen en spreken die met de leerlingen door. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. De afspraken worden “vertaald “ naar het niveau van de leerlingen en krijgen een plaats in elke klas. We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de leerlingen die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

“Leerkrachten hanteren duidelijk regels in de klas en de school.”

“Leerkrachten zijn zowel in de klas als bij het buiten spelen altijd aanwezig.” De leerkracht zorgt dus altijd voor zijn of haar groep en heeft zicht op wat er in de groep speelt.”

“Doordat de leerkracht tijd en aandacht heeft voor het benoemen van gevoelens en gevolgen van handelen, krijgen leerlingen inzicht en vaardigheid in de sociale omgang.”

“De dag wordt door het team gezamenlijk begonnen en afgesloten, waarbij het ook mogelijk is om zich persoonlijk te uiten.”

“Iedere leerling wordt elk schooljaar minimaal 3 keer in het team besproken. Hierbij komt zowel de cognitieve als de sociaal-emotionele ontwikkeling aan bod.”

De IB'er van de school heeft ook gesprekken met leerlingen die dat nodig hebben. Daarnaast kan de IB'er voor een bepaalde tijd activiteiten ondernemen met een leerling of een paar leerlingen om de problemen die er zijn spelenderwijs aan de orde te laten komen en proberen de leerlingen helpen deze op te lossen.

Ouders

“De gezinnen kunnen optimaal deel uitmaken van de schoolgemeenschap.”

“We hebben veel contact met ouders en in oudergesprekken is ook aandacht voor hun welbevinden op school. Ouders voelen zich vrij om voor schooltijd de klas binnen te stappen om even bij hun kinderen te kijken.” Dit blijkt ook uit enquêtes die de ouders invullen.

Het contact tussen de leerkracht en ouders is laagdrempelig.

Leerlingen

“Ruzies worden zo veel mogelijk uitgepraat.”

“Aan leerlingen wordt minimaal twee keer per jaar gevraagd hoe het met ze gaat in de klas.”

“Het leerlingenparlement heeft inbreng in de schoolomgeving en regels.”

“De leerlingen doen veel dingen samen, in het werken, spelen en ontdekken. Elk kind in de bovenbouw is mentor van een kind in de onderbouw.”

“In groeps- of individuele gesprekken staan we stil bij het maken van eigen keuzes. Leerlingen leren te kiezen voor wat zij willen of belangrijk vinden. Dit komt in veel aspecten naar voren. Onder andere bij het uitpraten van ruzies.”

“In de relatief kleine combinatiegroepen leren de leerlingen om rekening te houden met elkaar.”

“De leerlingen verzorgen de schoolomgeving en de dieren op school en krijgen hierdoor oog voor hun omgeving.”

“Nagenoeg iedere leerling neemt een jaar lang deel aan het leerlingenparlement. Hierbij moeten ze beslissingen nemen in het belang van de school en de medeleerlingen.”

Binnen het gewone schoolwerk en samenwerkopdrachten tussen leerlingen zitten veel sociaalvormende elementen. De leerlingen leren hoe ze met elkaar in gesprek kunnen gaan en worden geactiveerd om zich te verdiepen in de mening van een ander. Deze werkvormen zorgen voor een leeromgeving die sociaal gedrag versterkt.

2.2 Omgangsregels.

We hanteren de volgende schoolregels die verband houden met het tegengaan van pesten:

Schoolregels

- Ieder kind en iedere volwassene in de school heeft recht op respect.
- Niemand mag een ander pesten. Wanneer dit toch gebeurt kan de leerling dit melden bij de eigen leerkracht. Die zal actie ondernemen.
- Eigendommen van leerlingen, leerkrachten, ouders, vrijwilligers en bezoekers kunnen in de school aanwezig zijn, zonder dat een ander zich hier meester van maakt of moedwillig beschadigingen aanbrengt. Ook dit is respect voor een ander. Gebeurt het toch dat er zaken ontvreemd of beschadigd worden, dan zal het schoolteam bekijken welke actie er ondernomen moet worden.
- Iedere klas heeft eigen regels.
- Het schoolparlement kan altijd een gesprek met het team aanvragen. In principe overlegt het team tweemaal of driemaal per jaar met het parlement.

Verder hanteren we per groepscombinatie klassenregels. Hier de klassenregels van de combinatiegroepen 1/2, 3/4, 5/6 en 7/8 die met omgangsregels te maken hebben. Per jaar worden deze regels geëvalueerd en eventueel aangepast. Dit is de versie van het schooljaar 2017/2018.

Klassenregels groep 1 en 2

In de klas:

- *In de kring mag je iets vertellen als je de beurt hebt en anders steek je je vinger op.*
- *In de kring zitten we niet aan elkaar.*
- *In de klas mag je niet rennen.*
- *Als het belletje, trommeltje of handgeklap hoort, dan moet je even stil zijn en luisteren naar de juf of meester.*
- *Met het eten en drinken wachten we op elkaar tot iedereen klaar zit. (Evt. starten met een liedje)*
- *We praten niet met een volle mond.*

Buiten spelen:

- *We vragen aan de juf/meester of we op het zijplein en op het grasveldje mogen spelen.*
- *In de zijtuin spelen we alleen als de juf/meester erbij is.*
- *Als de juf/meester in de handen klapt, ruimen we al onze eigen gebruikte spullen op. Als het veel is helpen we elkaar. Hierna mag je nog even een rondje rennen o.i.d. Wordt er voor de 2^e keer in de handen geklapt, dan ga je in de gymrij bij de buitenmuur van de klas staan.*

Klassenregels groep 3 en 4

- *Je luistert naar elkaar en naar de juf/meester*
- *Als je ruzie hebt los je het eerst samen op. Als dat jullie niet lukt kom je naar de juf/meester*
- *Als iemand je (steeds) plaagt vertel je dit aan de juf/meester*
- *Je houdt je handen thuis en doet elkaar geen pijn*
- *Je roept geen lelijke woorden naar elkaar*
- *Je bent zuinig op de spullen*
- *Als je iets laat vallen raap je dit ook op*
- *Als je in iemands laatste wil kijken moet je dit altijd eerst vragen*
- *Je mag alleen iets van het bureau van de juf pakken, als je het hebt gevraagd*

Klassenafspraken en -regels groep 5/6

In groep 5/6...

- *...zijn we lief voor elkaar, dus we doen elkaar geen pijn door te pesten, te vechten, te roddelen of elkaar uit te lachen.*
- *...helpen we elkaar.*
- *...zijn we eerlijk.*
- *...maken we ruzies goed.*
- *...luisteren we naar elkaar en kijken elkaar aan als we met elkaar praten.*
- *...willen we dat iedereen geconcentreerd kan werken, dus storen we elkaar niet.*
- *...werken en spelen we met verschillende kinderen.*
- *...gaan we rustig verder met ons werk of spel als de meester of juf even weg is.*
- *...vinden we een grapje leuk, maar gaan we er niet te lang mee door.*
- *Wanneer er iets is gebeurd op het plein waar je bent, ga je naar die leerkracht toe als je hulp nodig hebt.*

Omgaan met elkaar

- *Je kijkt niet zonder te vragen in andermans laatste of vakje.*
- *Als je mag uitkiezen met wie je gaat samenwerken, doe je dat niet altijd met hetzelfde kind. Probeer zoveel mogelijk af te wisselen met wie je werkt, daardoor leer je iedereen beter kennen.*
- *Je mag niet aan spullen komen die op de tafel van de leerkracht liggen of die van de leerkracht zijn. Ook mag je niet gaan lezen op papiertjes die op de tafel van de leerkracht liggen.*
- *Je moet er voor zorgen dat anderen de ruimte hebben om langs je tafel te lopen, tenzij je tegen een muur staat met je tafel.*
- *Als een ander iets fout doet of zegt ga je daar niet om lachen.*
- *Als er iets aan de hand is tussen jou en een klasgenoot probeer je het eerst rustig samen op te lossen, wanneer dit niet lukt ga je naar de leerkracht.*

Het allerbelangrijkste is dat we op elkaar letten en dat we elkaar niet ongelukkig maken met wat we zeggen of doen. Iedereen mag zichzelf zijn en we willen dat iedereen het goed heeft in de klas!

Klassenregels groep 7/8

Omgang met elkaar

- *We luisteren naar de leerkracht*
- *We gaan aardig, vriendelijk en gezellig met elkaar om: we hebben respect voor elkaar*
- *Je blijft altijd rustig, ook al gaat de leerkracht weg*
- *We vragen eerst of we aan de spullen van anderen mogen komen*
- *Vind je iets niet leuk, zeg het dan en wees eerlijk als je iets hebt gedaan wat een ander niet leuk vindt*
- *We sluiten elkaar niet buiten. Je mag wel duidelijk aangeven dat iemand niet mee mag doen. Daarbij vertel je ook waarom niet.*
- *We zitten niet steeds aan elkaar en zijn rustig in de klas en praten gewoon*
- *We noemen elkaar gewoon bij de voornaam en we praten om de beurt*

2.3 Beleid mobiele telefoons

Doel:

- Eenduidigheid in omgaan met mobiele telefoons voor kinderen, ouders, leerkrachten en onderwijsassistenten van Matthijsje.
- Voorkomen van misbruik van mobiele telefoons onder schooltijd.
- Duidelijkheid m.b.t. actie school n.a.v. misbruik van mobiele telefoons onder schooltijd.

Afspraken gebruik mobiele telefoons op school:

- Ouders kunnen indien nodig via het telefoonnummer van school hun kinderen bereiken dan wel een bericht doorgeven.
- Kinderen mogen, met toestemming van de leerkracht, vóór, onder of na schooltijd voor dringende zaken naar huis bellen met de vaste telefoon van school.
- Kinderen mogen een mobiele telefoon meenemen naar school. Dit gebeurt op eigen risico. School stelt zich niet aansprakelijk bij schade, verlies of diefstal.
- Deze mobiele telefoon is binnen de poorten van de school uitgeschakeld (8.30 en 15.15 u) Deze blijft daarna in de jaszak of tas of kan worden ingeleverd bij de leerkracht die ze bewaart.

Overtreding van bovenstaande afspraken:

- Kinderen die een mobiele telefoon meenemen en niet uitzetten worden éénmalig gewaarschuwd en op de afspraken gewezen. Dit wordt doorgegeven aan de groepsleerkracht en het team. De groepsleerkracht maakt er een notitie van.
- Kinderen die voor de tweede keer een mobiele telefoon meenemen en niet uitzetten leveren hun mobieltje in bij de desbetreffende leerkracht. Deze kan aan het einde van de dag worden opgehaald. De groepsleerkracht brengt via een briefje de ouders op de hoogte. Dit briefje dient ondertekend mee terug worden gebracht. (hiertoe is een standaardbriefje beschikbaar)
- Kinderen die deze regel voor de derde keer (of vaker) overtreden leveren voortaan vóór schooltijd hun mobiele telefoon in bij de groepsleerkracht. Leerkracht stelt ouders hiervan telefonisch op de hoogte.

Misbruik van mobiele telefoons onder schooltijd:

- Onder misbruik wordt in elk geval verstaan het maken van ongewenste opnamen (foto's filmpjes, geluid) in en om de school en tijdens schoolactiviteiten elders, het plaatsen van foto's en/of filmpjes op internet, ongewenste sms'jes, ongewenst bellen en bedreigen.
- Bij constatering van misbruik wordt de mobiele telefoon in beslag genomen. Daarna volgen wij de stappen uit ons Pestprotocol die hier van toepassing zijn.

2.4 Digitaal pesten

Digitaal pesten is ook een vorm van pesten. Bij digitaal pesten zijn vaak (ook) klasgenoten betrokken. Als een leerling op social media, zoals WhatsApp, Facebook of Instagram, is dat vaak door klasgenoten, blijkt uit onderzoek. Daarnaast komt het voor dat klasgenoten de contactgegevens van gepeste leerlingen doorspelen aan anderen, waardoor het pesten verergert. Dit soort zaken – hoe ga je met anderen om op social media – bespreken we in de klassen van de bovenbouw. Digitaal pesten behandelen we als school hetzelfde als 'gewoon' pesten.

3. Indien er toch sprake is van pestgedrag?

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar actief mee om: We gaan uit van de aanbevelingen die staan in de hierna beschreven 'vijfsporen aanpak'. Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs. Wil je pesten effectief bestrijden dan is het belangrijk om de vijf volgende groepen 'mee te nemen':

Vijf sporen aanpak:

3.1 De leerkracht (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leerkrachten worden ondersteund door de Intern Begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele leerlingen of met groepjes leerlingen aan de slag gaat, middels gesprekken of door gezamenlijk iets te ondernemen.

De ouders

In deze fase zal de leerkracht of de Intern Begeleider, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste leerling en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

3.2 De pester

Algemeen

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als de leerling wel pest – belonen (schouderklopje) als de leerling zich aan de regels houdt
- De leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de „stop-eerst-nadenken-houding“ of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in de leerling; wat is de oorzaak van het pesten?

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- Zoeken van een sport of club; waar de leerling kan ervaren dat contact met andere leerlingen wel leuk kan zijn
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

3.3 De gepeste leerling

Algemeen

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Leerlingen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste leerlingen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkele gepeste leerling gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn „aangeleerd“, in de zin van „reacties op uitstoting“. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging of een kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- De gepeste leerling in laten zien waarom een medeleerling pest.
- Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s) .

De gepeste leerling niet 'overbeschermen', bijvoorbeeld naar school brengen of „ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen“. Hiermee plaats je de gepeste leerling in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

3.4 De zwijgende middengroep

Begeleiding aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit anti-pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leerkracht met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

3.5 De ouders

In de brochure *“Pesten op school, hoe ga je er mee om?”* staan de volgende adviezen:

Ouders van gepeste leerlingen:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus.
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d) Geef zelf het goede voorbeeld.
- e) Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

4. Stappenplan

Dit stappenplan moet duidelijk naar ouders en evt. kind worden gecommuniceerd. Daarbij moet duidelijk zijn welke stappen en ondernomen worden en wat het tijdsplan is.

Stappenplan pestprotocol

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

De leerkracht meldt in het team dat er een melding is gedaan. Het team verifieert of de melding werkelijk pestgedrag is. Eventueel kan de IB'er in de klas of op het plein observeren. Is het pestgedrag, dan worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1: Gesprek leerkracht met de gepeste en de pester afzonderlijk (zo snel mogelijk)

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de 'pester') en de leerling die gepest wordt (de 'gepeste'). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2: Gesprek leerkracht met de gepeste en de pester gezamenlijk (de dagen erna)

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/te stoppen. Als er meerdere leerlingen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem. Er zal benadrukt worden dat alle leerlingen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

N.B. Een melding van pestgedrag geeft altijd iets aan over het gevoel van een kind, al wordt het gedrag feitelijk niet als pesten beoordeeld. Het kan daarom belangrijk zijn om kinderen met elkaar in gesprek te laten gaan over wat het gedrag van de een voor emoties bij de ander oproept.

Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. De leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3: Terugkoppeling naar ouders (dezelfde dag als stap 2)

Er wordt steeds teruggekoppeld naar de ouders, zodat zij goed op de hoogte zijn van het gebeuren. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4: Eerste evaluatiegesprek over de gemaakte afspraken (na een week)

Gesprek met pester en gepeste (de leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. De leerkracht overlegt met IB'er.

Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Het team wordt hiervan op de hoogte gebracht. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5: Tweede evaluatiegesprek over de gemaakte afspraken (2 weken na stap 4)

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan IB'er. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen. Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in de groepsmap.
2. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.
3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6: Gesprek met alle ouders van de groep (3 of 4 weken na stap 4)

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. Dit gesprek wordt geleid door een directielid of Intern Begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig. Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden?

Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, IB'er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7: Tijdelijke plaatsing buiten de groep

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8: Schorsing en eventuele verwijdering pester

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen. Dit gebeurt schriftelijk, in overleg met het Bevoegd Gezag. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingsprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.

5. Evaluatie

Dit pestprotocol is door het Bevoegd Gezag, directie, team en MR vastgesteld en wordt om de vier jaar geëvalueerd.